

**2006 MALÎ YILI GENEL VE KATMA BÜTÇE KANUN TASARILARI İLE 2004 MALÎ YILI GENEL
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU TASARILARININ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI**
-----O-----

15 Kasım 2005 Salı

İÇİNDEKİLER
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

.....
BAŞKAN –

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, komisyonun değerli üyeleri; Sayın Bakanın konuşmasını dikkatle izlemeye çalıştım. Bugün Türkiye'nin gündeminde olan dışpolitika konularının gerekli açıklıkta ve gerekli uzunlukta vermediği, işlenmediği, anlatılmadığı kanaatindeyim. Avrupa Birliği, Kıbrıs ve Irak konuları bugün basına yansıyan, basında yazılan, ileri sürülen fikirler çerçevesinde bir sunum olmuştur. Hatta, onun çok daha dar kapsamlısı olmuştur. Ben, Sayın Bakandan bu konularda daha açıklayıcı, daha etraflı bilgi vermesini beklerdim.

Türkiye'nin Avrupa Birliği konusundaki politikası, esasında 1960'lı yılların başındaki Ankara Anlaşmasıyla birlikte başlamış gözükür, resmen o şekilde başlamıştır; ama, Türkiye'nin Batılılaşma hedefi gerçekte cumhuriyetle birlikte olmuştur. Batılılaşma projesi cumhuriyetin en temel projelerinden birisidir ve Türkiye'nin Batı'ya yönelmesi aslında daha da eskiye gidersek, ta 1839 tarihli Tanzimat Fermanına bile gidebilir diyebiliriz; ama, tabii ki, 1839 fermanı ile cumhuriyetinki biraz daha farklıdır, belki o biraz daha modernleşme olabilir; ama, cumhuriyetinki tam anlamıyla bir Batılılaşma projesidir. Batılılaşmayı modernleşmeden farklı kılan laikliktir değerli arkadaşlar. Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliklerinden birisi de laikliktir. Üyesi olmaya çalıştığımız Avrupa Birliğinin üye ülkeleri de laik ülkelerdir. Böyle bir paralellik söz konusudur ve bence, o nedenledir ki, Türkiye, böyle bir projenin, böyle bir birliğin içinde yer almayı hak etmektedir ve böyle bir nedenledir ki Türkiye, böyle bir projeyi kendisine amaç edinmiştir. Bu konuda anlaşmak bence son derece önemlidir. Avrupa Birliğine, Türkiye Cumhuriyeti laik niteliğiyle eğer katılacaksa, Türkiye Cumhuriyetini yöneten hükümetlerin de böyle bir hedefinin olması gerekir. Daha doğrusu, Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliklerinden olan laiklik konusunda hükümetin toplumu endişeye sevk edici bir düşüncesinin, eyleminin olmaması gerekir; ama, ben görüyorum ki, başta Sayın Başbakan olmak üzere, Sayın Dışişleri Bakanı olmak üzere, Türkiye Cumhuriyetinin bu temel niteliği tartışmaya açılmıştır, hükümet olduğundan bu yana tartışmaya açılmıştır.

Cumhuriyetle birlikte ortaya çıkan Batılılaşma projesinin devamı olan Avrupa Birliğini daha çok yakın bir zamana kadar bir Hıristiyan kulübü olarak niteleyen bugünkü hükümetin yetkilileri, başta Sayın Dışişleri Bakanımız olmak üzere, hükümet olduktan sonra, 180 derece bir dönüşle, Avrupa Birliğini savunmaya başlamışlardır. Gerçekte böyle bir dönüşüm eğer samimiyetle ifade ediliyorsa, tabii ki, bu dönüşümü eleştirmek değil, gerçekten hükümetin, Sayın Bakanın doğruyu bulmuş olmasından biz mutlu oluruz; ama, öyle görünüyor ki, Sayın Bakanın, hükümetin bu konudaki düşüncesi samimî değildir. Neden değildir; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu son kararı hepimiz biliyoruz, türbanla ilgili olarak verilen karar ortadadır. Bu karar verilir verilmez, Sayın Başbakanımız, Sayın Dışişleri Bakanımız bu kararın aleyhine açıklamalarda bulunmuşlardır. Gazetelerden yanlış okumadıysam, Sayın Dışişleri Bakanımız bunu yalanlamadı "görürler, biz o konuda hangi yasal düzenlemeyi yapacağız" şeklinde. Bu karar, Anayasa Mahkemesinin daha önce almış olduğu kararın doğru olduğunu ifade ediyor sonuçta. Anayasa Mahkemesinin almış olduğu karar da, bu konudaki düzenlemenin Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliklerinin birisi olan laikliğe dayandığını söylüyor. Yani, bu kararı siz eğer kaldırırsanız, türbana ilişkin kararı veya mevzuatı, yasal düzenlemeyi, Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliği olan laikliği Anayasadan çıkarmanız gerekir; ancak

bunu kaldırırsanız, gerçekten onu serbest bırakan bir düzenlemeyi yapabilirsiniz. Eğer Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu kararını siz tartışıyorsanız, demek ki, Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliği olan laikliği tartışıyorsunuz. O zaman, sizin Avrupa Birliğine gerçekten üye olma konusundaki niyetinizin samimî olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; tabii ki, olay türban konusu, bir kıyafet özgürlüğü konusu değildir, kıyafet özgürlüğü konusu olmadığı için de, Anayasa Mahkemesi olayı getirip Türkiye Cumhuriyetinin temel niteliklerine dayanmıştır. Şimdi, bu çerçevede hükümetin Avrupa Birliği politikası daha çok, medeniyetler çatışmasını konu alarak, medeniyetler çatışmasının özellikle 11 Eylül'den sonra dünyada yarattığı gerilime dayanarak, bu gerilimi kullanmak suretiyle Avrupa Birliğine üye olmak yönünde olmuştur. Ben, böyle bir politikayı kesinlikle doğru bulmuyorum. Böyle bir potansiyel çatışmayı kullanarak, böyle bir potansiyel çatışmaya dayanarak, Türkiye Cumhuriyetini Avrupa Birliğinin üyesi yapmaya çalışmak, kesinlikle yanlış bir politikadır. Böyle bir medeniyetler çatışması ihtimali yokken, Türkiye, Avrupa Birliği projesine üye olmak için yola çıkmıştır. Geldiğimiz noktada, 1960'lı yıllardan bu yana, kırkbeş yıl sonra medeniyetler çatışmasına yaslanmayı kesinlikle yanlış buluyorum. Bu hükümetin en büyük yanlışlarından birisi olarak görüyorum. Böylesi önemli bir projeyi, Türkiye'nin böylesi önemli dışpolitika sorunlarını, sadece Parlamentodaki çoğunluğuna dayanarak çözmeye çalışan, yürütmeye çalışan hükümetin bu tutumunun da, almış olduğu kararların da meşru olmadığını ifade etmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, Parlamentodaki çoğunluk, hükümetlerin almış olduğu bütün kararların, çıkarmış olduğu bütün yasaların meşru olması anlamına gelmez. Dünyada meşruiyet kavramı artık yön değiştirmektedir, meşruiyet kavramının içeriği değişmiştir; sadece çoğunluğa dayanırsanız, çoğunluğun diktasına gider olay. Artık, devlet ve piyasalar diye iki tane kavram yok, bunların arasında, büyük bir, sivil toplum dediğimiz, alan var. Aileden başlayarak, örgütlerin öne çıktığı, ilgi odaklarının, sivil inisiyatiflerin öne çıktığı, hatta bireylerin yer yer kendini gösterdiği bir sivil toplum alanı var. Kararlar, toplumun geleceğini ilgilendiren kararlar, bu sivil toplum alanında olgunlaşıp eğer kabul görürse, hükümetler meşru olur. O eski meşruiyet kavramına, ben, Sayın Bakanın, hükümetin dayanmamasını, onu bir kenara bırakmasını öneriyorum. Artık, demokrasinin demokratikleştirilmesi dediğimiz kavrama, hükümetin uyması, ona göre bu kararları orada olgunlaştırması gerekir. İşte, bunu dikkate almadığı içindir ki hükümet "biz koalisyon hükümeti değil ki Cumhuriyet Halk Partisine, Avrupa Birliği konusunda bilgi verelim" diyor. Hükümet bu yaklaşımıyla dış politikayı yönetirse. Ne Avrupa Birliğine biz gerçekten tam üye olabiliriz ne Kıbrıs konusunda başarılı olabiliriz ne Irak konusunda ne diğer dışpolitika konularında. Esasen, Avrupa Birliği konusunda, hemen 17 Aralık sonrasında verilen nota, Türkiye'nin tam üye olmadığını, tam üyelik yönünde Avrupa Birliğinin Türkiye'ye bir taahhütte bulunmadığının bir belgesidir. Bu, hükümetin itirafıdır. Bu nota konusunda Sayın Bakanın konuşmasında hiçbir bilgi yoktur. Nota açıkça demektedir, bunu daha önce Sayın Genel Başkanımız, Sayın Öymen, diğer mensuplarımız ifade ettiler, ben bir kez bu komisyonda ifade ediyorum, nota diyor ki Avrupa Birliğinin temel unsurlarından birisi, insanların serbest dolaşımıdır. İnsanların serbest dolaşımı, sadece kişisel özgürlük meselesi değildir; aynı zamanda, üretim faktörlerinin serbestçe hareket edebilme olanağıdır. Üretim faktörleri sadece sermaye değildir ki serbest hareket etsin, emek de serbest hareket edecektir. Ayrıca, gerçekten, Avrupa Birliğinin siyasî bir hedefi var ise, bu kişilerin de serbest dolaşıma sahip olması gerekir. Nota, bunu söylüyor, bu nedenle biz bunu kabul edemeyiz diyor. Ne zaman söylüyor; 17 Aralıktan bir hafta sonra, 24 Aralıkta söylüyor. Böyle olmasına rağmen, hâlâ 17 Aralığı ve 3 Ekimi, Türk kamuoyuna, Türk toplumuna yanlış anlatmakta hükümet hiçbir sakınca görmemektedir. Ben, komisyon üyelerini ve tüm vatandaşları, tüm toplumu bu konuda uyarıyorum, hükümet, Avrupa Birliği konusunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - ... doğruyu söylemektedir. Doğrunun karşı anlamı neyse, hükümet onu söylemektedir.

Sözlerimi burada bitiriyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

.....
BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakana şu soruyu yöneltmek istiyorum: 2005 yılı bütçesinde Kıbrıs'a aktarılan tutar 300 000 000 YTL'nin üzerindeyken, 2006'da bunun 300 000 000 YTL'nin altına düştüğü ifade edilmektedir; gerçek rakamlar nedir? Düşüş varsa, gerekçesi nedir?

Teşekkür ederim.

.....

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, müsaadenizle, bir düzeltme yapmak istiyorum. Cumhuriyet Halk Partisinin Avrupa Birliği politikasında bir değişiklik olduğu yönünde bir ifadeye bulundu Sayın Bakan.

BAŞKAN – Buyurun.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Cumhuriyet Halk Partisinin Avrupa Birliği konusundaki söylemi değişti şeklinde bir açıklamada bulundu. Bu açıklamanın tamamen yanlış olduğunu ifade etmek için söz aldım. Cumhuriyet Halk Partisi AB konusunda başlangıçta neredeyse, şu anda da, oradadır. Biz, hep tam üyelikten yana olduk ve hükümetin, Türkiye'yi, AB sürecinde getirmiş olduğu noktada, kazanım diye topluma sunduklarının, Türkiye'yi tam üyeliğe taşımayacağını ifade ettik. Biz, imtiyazlı üyelik veya ikinci sınıf üyelik istemiyoruz, tam üyelik istiyoruz. Söylediğimiz budur, bunda herhangi bir değişiklik yoktur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Hamzaçebi.